

Карпенко В. О.
студентка 2-го курсу
факультету адвокатури та антикорупційної діяльності
Національного університету «Одеська юридична академія»

ЗБОРИ АДВОКАТІВ РЕГІОНУ: ДО ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Адвокатура України є недержавним самоврядним інститутом. Саме самоврядність забезпечує незалежність адвокатів від незаконного впливу при здійсненні ними професійної діяльності. Основними ознаками адвокатського самоврядування є: рівність, єдність, виборність, самоконтроль та саморегуляція, а також самофінансування.

Відповідно до п. 3 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» адвокатське самоврядування – гарантоване державою право адвокатів самостійно вирішувати питання організації та діяльності адвокатури в порядку, встановленому цим Законом [1].

При вивченні проблем самоврядування потрібно також звертати увагу на регіональні організації. До таких належать: збори адвокатів регіону, конференції адвокатів регіону, ради адвокатів регіону, кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури, ревізійні комісії адвокатів регіонів.

Як слушно зазначалось в науковій літературі, система органів адвокатського самоврядування, яку сформовано в Україні, діє за принципом «зверху вниз», а має народжуватися природно, в адвокатських колективах у регіонах [2, с.103].

В той же час, В. А. Гвоздій, не погоджуючись із цим твердженням зазначає, що система органів адвокатського самоврядування ґрунтується на принципах виборності, демократичності і діє «знизу вверх» [3, с.13].

Відповідно до ч. 2 ст. 47 зазначеного вище Закону, конференція адвокатів регіону скликається радою адвокатів регіону [1]. Потрібно зазначити, що конференціям передують активні дії адвокатів. І саме це стало передумовою утворення перших установчих конференцій адвокатів регіону в 2012 році. В таких конференціях могли брати участь всі адвокати відповідних регіонів, які вирішили реалізувати свої права як члени адвокатського самоврядування. Проте, після створення НААУ у регіонах України вже неодноразово скликалися збори адвокатів регіону для обрання делегатів на конференції адвокатів регіону.

Збори адвокатів є первинною формою реалізації адвокатського самоврядування в регіонах. До повноважень зборів адвокатів належать: 1) обрання делегатів на конференції адвокатів регіону; 2) формування питань, які повинні бути включеними на порядок денний конференції. На зборах адвокати виступають з конкретними пропозиціями вирішення проблем адвокатської спільноти в регіоні. Все, що відбувається на зборах фіксується в протоколах [4, с.130].

Збори мають значний вплив на роботу інших самоврядних організацій, особливо у великих регіонах України. Саме завдяки їх діяльності забезпечується втілення інтересів адвокатів регіону. Вони вирішують хто буде представляти регіон на конференції адвокатів регіону і хто буде обирати в подальшому голову та членів ради адвокатів регіону. Також необхідно пам'ятати про можливість скликання конференції адвокатів регіону за пропозицією не менш як 1/10 від загальної кількості адвокатів регіону та можливість адвокатів регіону утворювати організаційне бюро зі скликання конференції адвокатів регіону, якщо рада адвокатів регіону не скликає конференцію протягом тридцяти днів після надходження пропозиції [3, с.13].

Організуючи проведення зборів адвокатів регіону, важливо не забути про організаційно-технічні моменти. У судовій практиці мають місце випадки, коли рішення зборів були визнані неправомірними через недостатню кількість місць у залі чи замалу тривалість часу для реєстрації делегатів, відсутність кабінки для таємного голосування, неналежне повідомлення про час та місце проведення зборів адвокатів та ін. Все це призводить до порушення роботи та організації адвокатського самоврядування на первинному рівні.

Тут і постає питання правового регулювання зборів адвокатів регіону. Рішенням Ради адвокатів України № 21 від 28 лютого 2014 року «Про скликання конференцій адвокатів регіонів, встановлення квот представництва, затвердження порядку висунування та обрання делегатів конференцій адвокатів регіону та їх регламенту» було визначено квоту представництва делегатів на конференції адвокатів регіону від зборів адвокатів із зазначенням, що «у разі якщо на збори адвокатів регіону, області (міста), прибув лише один адвокат, з адресою робочого місця у цьому регіоні, він включається до списку делегатів конференції адвокатів регіону».

Відповідно до рішень Ради адвокатів України № 142-167 від 24 жовтня 2014 р., були скликані конференції адвокатів всіх регіонів України, затверджено порядок висунування та обрання делегатів конференцій, регламент конференцій та встановлено квоту представництва. Квота представництва становить – один делегат від 25 адвокатів регіону, але не менше двох делегатів від району області, міста обласного підпорядкування, району міста, адреси робочого місця та відомості про яких включені до Єдиного реєстру адвокатів України.

Та попри дані рішення Ради адвокатів України збори адвокатів регіону так і не мають нормативного регулювання та законодавчого закріплення. За історію становлення адвокатури було висунуто декілька проектів законів «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», а саме: проект Закону (реєстр. № 2677 від 03.05.2007), в якому було закріплено збори адвокатів регіону як ті, що вирішують всі питання діяльності адвокатури регіону, обирають Раду адвокатів регіону, кваліфікаційні і дисциплінарні комісії, обирають Голову Ради адвокатів регіону [5].

У проекті Робочої групи З'їзду адвокатів в якому визначено, що збори адвокатів регіону – вирішують всі питання діяльності адвокатури регіону, обирають Раду адвокатів регіону, кваліфікаційні і дисциплінарні комісії (тобто ті ж самі повноваження, що і в проекті № 2677, окрім обрання Голови Ради адвокатів регіону).

У законопроекті (реєстр. № 1430 від 25.12.2008), визначалися у ст. 52 Регіональні палати адвокатів – структурний підрозділ Всеукраїнської палати адвокатів (ВПА), організація, юридична особа, форма адвокатського самоврядування, асоціює адвокатів регіону, утворюється установчими зборами адвокатів регіону, діє на підставі положення, затвердженого зборами [6].

Але попри всі проекти законів та проекти внесення змін до чинного закону збори адвокатів регіону так і не стали конкретно визначеним органом адвокатського самоврядування. Реформування системи адвокатського самоврядування необхідне на даному етапі розвитку суспільства. Закріплення чіткого поняття зборів адвокатів регіону, як первинної форми адвокатського самоврядування у Законі «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» значно підвищить рівень організації роботи органів адвокатського самоврядування, приведе до нового етапу розвитку адвокатури України, адвокатських спільнот в регіонах, посилить та розширить можливості та права адвокатів в регіонах.

Список використаної літератури:

1. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text> (дата звернення: 12.10.2022)
2. Бакаянова Н. М. Збори адвокатів як організаційна форма адвокатського самоврядування. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: «Право»*. 2015. Вип.34. Т.3. С. 102-105.
3. Гвозд'їй В. А. Збалансованість адміністративно-правового забезпечення діяльності органів адвокатського самоврядування в Україні. *Право і суспільство*. 2020. № 1 ч.2. С. 10-14.
4. Забзалюк Д. Є. Організаційні та функціональні основи адвокатського самоврядування в Україні. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична*. 2019. № 23. С.127-132.
5. Проект Закону про адвокатську діяльність: від 03.05.2007 № 2677. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=28913 (дата звернення: 12.10.2022)
6. Проект Закону про адвокатуру: від 25.12.2008 № 1430. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=31490 (дата звернення: 12.10.2022)

Науковий керівник: доцент, кандидат юридичних наук, доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» **Кубаєнко Андрій Володимирович**